

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünneppnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben hához hordy
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szátkü-
désessel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 60
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 1 kor.

A trónbeszéd.

A mi a nemzetnek már oly ke-
vés örömet s nagyon sok keserü-
séget okozott, a trónbeszéd: ma
dél előtt újból elhangzott a király
ajakán.

Erre a trónbeszédre még nem
lehet azt se mondani, hogy keserü-
séget, de azt sem hogy örömet
okoz. Mert még nem tudunk eb-
ből a trónbeszédből következtetni
a jövőre. A várakozás, a remény,
a kétség pontjain áll a nemzet.

A várakozás egyedül, miben ré-
szünk lehet, s részünk lesz. Ez is
feladata a magyar parlamentnek.
Ezzel a kötelességgel adatott meg
számára a jog az élethez. Nagy
reménységet pedig éppen ezért
nem helyezünk beléjük. A mit so-
ron kívül tennének, azt csak a
közös megállapodás megsértésével
lehetne elkövetni s a diadal tisz-
taságán foltot ejtene ez a tudat.

A nemzet a remény és a kétség
korlátai között várakozik jövőd-
jére.

Legnagyobb feladata mindamel-
lett a mai parlamentnek új talajt
előkészíteni azokra a választásokra,
melyek előreláthatólag nemsokára
újra bekövetkeznek. Ha ez a fon-
tos feladata, kötelessége nem volna,
az egész parlament elvesztené azt
a tiszteletet, mivel a nemzet adózni
szokott törvényhozóinak Parlament
volna, melynek gépiesen teljesítenie
kell az állam fenntartására szük-
séges kívánságokat s kielégítenie
a nagyhatalmi hóbort nevetséges
vágyait.

Ausztria és a király megnyug-
hatnak az eddigi eredménnyel.
nem veszettek, nem adtak, sőt
nyertek és kaptak. Azon kikötéssel
azonban, hogy fentarthassa a nem-
zet a jogát a követeléshez. Mert
még az ehhez való jogát is kétségbe
vonták eddig.

Kíváncsisággal tekint most min-
denki az új képviselőház műkö-
dése elé. Noha megállapodások
vannak a magyar és osztrák kor-
mányok között, mégis számítha-
tunk erősebb összeütközésekre
azon pontokon, hol a forma kér-
dések is erős befolyással vannak
a jövő politikai lényegek iránt.

A trónbeszéd elmondásáról buda-
pesti tudósítónk a következőkben szá-
molt be:

A trónbeszéd.

Ma délelőtt megjelent a képv-
selők nagy tömege a királyi pal-
otában s bevonult a szertartás te-
rembe, hova a király pontban 12
órákor lépett be. Belépését a képv-
selők zajos éljenzése fogadta. A
király helyet foglalt a trónon s a
trónbeszéd felolvasásába kezdett.

A trónbeszéd tartalma.

A trónbeszédben a király a kö-
vetkezőket mondotta:

Fájdalmasan esik atyai szívének
visszatekinteni a közelmúlt esemé-
nyekre, melyek az alkotmányos
élet menetét megzavarták. Hálát
ad az isteni gondviselésnek, hogy
a „félreértések“ eloszlottak s a
nemzet szabadon megnyilatkozott
akarataival egyetértően hön táplált
óhaja és reménye, hogy a tör-
vényhozás és az állami élet
összes tényezőinek törvényes együtt-
működése jövőben mindenkor za-
vartalan maradjon. A jogfolytonos-
ság uralmának helyreállítása első
feladata a kormánynak.

A közadók beszédében éber
gondot fordít a kormány arra,
hogy a felgyülemlett adókat méltá-
nyosan, a nemzet súlyos meg-
terhelése nélkül hajtsák be.

A gazdasági érdekeinkre nézve
mellőzhetetlen, hogy a külállamok-
kal a vám és kereskedelmi intéz-
mények fentartassanak.

Elodázhatatlan szüksége merült
fel annak, hogy a megállapított
ujonclétszámon kívül a már ré-
gebben kiküldött országos bizott-
ság által helyesnek talált szükség-
letek kielégítenek.

A politikai jogokat széles alapon
kiterjesztik, úgy hogy az egész
nemzetet belevigyük a politikai
élet sáncaiba. E végből az új par-
lament elő fogja készíteni az álta-
lános választói jogról szóló tör-
vényjavaslatot, demokratikus szel-
lemben, de a magyar államiság
és nemzeti jelleg szemmel tartásá-
val. Erre nézve a király jogain
alapuló elhatározását azon időkre
kivánja fenntartani.

Végül Isten áldását kéri az új
parlamentre s a képviselőházat
ezennel megnyitja.

A trónbeszéd elmondása után
a képviselők zajos éljenzésben tör-
tek ki.

A képviselőház mai ülése.

A trónbeszéd meghallgatása után
a képviselők a parlamentbe men-
tek.

Szappanos István korelnök meg-
nyitja az ülést. Felolvassák a mi-
nisztertől benyújtott trónbeszéd
kézirátát, mit a képviselők állva
hallgattak végig, majd zajosan él-
jeneztek.

A mai ülés ezzel véget ért. A
legközelebbi ülés holnap délelőtt
lesz.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, máj. 21.

A képviselőház tegnapi üléséről
a következő részletes tudósítással
számolunk be:

Pontban 10 órákor megszólalnak

a Ház csengői, a képviselők be-
tődülnek a tanácskozó terembe. A
padok sorra megtelnek. Egy perc
alatt új, szokatlan képet nyujt a t.
Ház. A jobb oldalon sem látjuk a
szabadelvűpárt ösmert tipikus alak-
jait. Ott most az alkotmánypárt ül.
A középső padokig a független-
ségipárt foglalja el a helyet, mel-
lette ül a néppárt, míg a nemzeti-
ségiek régi helyeiken, a közép
helyen ülnek. Elnök nincs. Az
előadói emelvényen Tóth János ül,
majd csöngtet és ezt a beszédet
mondja:

Tisztelt képviselő urak! Üdvöz-
löm önöket, midőn egybegyűltek.
Szokás szerint a Ház legidősebb
tagja foglalja el az elnöki széket.
Ennélfogva felszólítom Madarász
Józsefet, (Éljenzés) foglalja el az
elnöki széket. (Helyeslés.)

Madarász József: Nem indo-
kolja, hogy miért, de az elnöki
széket nem foglalja el.

Tóth János: felszólítom tehát
Szappanos István képviselő urat,
fogalja el az elnöki széket. (Él-
jenzés.)

Szappanos István elfoglalja az
elnöki széket.

Elnök: Adja az Isten, hogy az
új korszak minden jót és áldást
hozzon az országra. (Éljenzés.)

Elnök felszólítja a Ház 6 leg-
ifjabb tagját, a korjegyzői tiszt be-
töltésére. A jelentkezés így tör-
ténik:

24 éves: Báró Rudnyánszky
Sándor.

25 éves: Hoffman Ottó, Bethlen
Ádám, Baracs Andor, Nagy György.

26 éves: Pallavicini György
örgróf.

Elnök: Bemutat egy miniszteri
átiratot.

Pallavicini jegyző olvassa a mi-
niszteri kinevezésekről szóló át-
iratokat.

Elnök felbontja a királyi kéz-
iratot, melyet a jegyző felolvas.

Ugron Gábor hozzájárul ahhoz,
hogy a kézirat tudomásul vétés-
sék. De most határozatot hozni
nem lehet, tehát helyezték a kéz-
iratot letétbe, hogy megalakulás
után a Ház tudomásul vehesse.

Nagy György jegyző felolvassa
a miniszteri kinevezésekről szóló
átiratot.

Ezalatt Tóth János vezetésével
beérkeznek a miniszterek. Elöl
megy Wekerle, utána Kossuth, Ap-
ponyi, Andrássy, Darányi, Zichy,
Jekelfalussy.

Polónyi Géza beteg és ezért
nem jöhetett el.

A miniszterek megérkezésekor
az egész Ház feláll és percekig
tapsol és éljenez.

A miniszterelnök a közepén fog-
lal helyet. Föl jobbra következnek:
Kossuth, Apponyi, balra: Andrássy,
Darányi, Zichy, Jekelfalussy.

Jegyző felolvassa a miniszter-
elnöki átiratot, mely konstátálja,
hogy a mult ciklus felosztása
nem történt törvényes formában.

Elnök erre vonatkozólag javas-
latot tesz.

Ugron Gábor ezt elegendőnek
nem tartja, hanem majd a meg-

alakulás után kell tárgyalás alá
venni.

Wekerle Sándor biztosítja Ug-
ront, hogy ez így fog történni.
(Helyeslés.)

Jegyző felolvassa a miniszter-
elnöki átiratot, melyben értesíti a
Házat, hogy a Felső kedden déli
12 órakor nyitja meg a Házat.
Ezt megelőzőleg 11 órákor gyüle-
kezni fognak a Házban.

Madarász József: A jövőre von-
natkozólag kéri, hogy nyujtsanak
alkalmi a Háznak, hogy a fel-
menetel dolgában vitát folytat-
hasson.

Elnök: A holnapi szertartás le-
írása a háznagyi hivatalban vehető
át. A Ház holnap egy órákor ülést
tart, hogy a trónbeszédet meghall-
gassa.

Az ülés ezzel véget ért.

A főrendiház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, máj. 21.

A méltóságos főrendek már ti-
zenegy órákor gyülekeztek. A fo-
lyosók igen tarka képet nyújtottak,
mert a méltóságos főrendek nagy-
része teljes díszbe öltözött, hogy
egyenesen a Szt. István szobor le-
leplezésére mehessenek. A főpapi
kar is csaknem teljes számban je-
lent meg. Samassa biboros érsek-
kel az élükön vonulnak be. A bi-
boros miniszteri székben foglal
helyet. Mögötte ülnek Párvy, Ra-
dics és mások.

Nyáry Jenő báró háznagy fel-
szólítja Zichy Nándor grófot, hogy
fogalja el az elnöki széket.

Zichy Nándor gróf: Hálával van
eltelve Isten iránt, hogy e széket
elfoglalhatja. Felkéri a korjegyző-
ket, hogy foglalják el helyeiket:
Csekonics Sándor gróf, Eszterházy
Móric gróf, Széchényi István gróf.
A jegyzőkönyvet Csekonics Sándor
gróf vezeti.

Jegyző felolvassa a királyi kéz-
iratokat és a képviselőház, vala-
mint a miniszterelnök átiratait.

Elnök: Más tárgy nem lévén,
elrendeli a jegyzőkönyv felolvasá-
sát és hitelesítését.

Ezzel az ülés véget ért.

**Az általános választói jog és az
osztrák kormány.** A legnagyobb vissza-
élések a politikában és az általános vá-
lasztói jog kérdésével történnék. Igérge-
tések, félremagyarázások, letagadások
tarka sorozatai élénkítik a hangulatot s
rontják a hitelét a politikusoknak és a
pártoknak. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy
Hohenlohe-Schillingsfürst herceg osztrák
miniszterelnök az általános választói jog
kérdésében nem tud megegyezni a pár-
tokkal s e miatt bukását bécsi politikai
körökben befejezett ténynek tekintik. Az
általános választói jog kérdése nálunk is
fog még nehézséget okozni, mert ebben
a kérdésben még oly kezdetleges véle-
mények uralkodnak a pártban, hogy
azokból határozott politikai jövődöt jó-
solni lehetetlenség. Ez a kérdés még nem
egy kormányválságot fog előidézni s leg-
hamarabb Ausztriában, hol a pártközi
paktum nincs s nem kötik a pártokat
oly kötelezettségek, melyekkel érzelmük
s legjobb meggyőződésük ellenkezik.

A vezérőlbizottság megszűnése. Régebben híre járt már, most pedig egészen pozitív formában került fel az a hír, hogy a szövetség pártok a vezérőlbizottságot régi formájában nem tartják fenn többé. A vezérőlbizottság helyére a pártvezetőségek tanácsa lép a kabinet többi tagjainak bevonásával.

A kiegyezés revizója. A bécsi N. Fr. Pr. a kiegyezés revizójáról cikksorozat kezdett meg. Az első cikkben azt fejtegeti, hogy a Hohenlohe-kabinet Ausztriával a kiegyezés revizójához való hozzájárulását két feltételhez köti. Az egyik, hogy a revizió a kiegyezés közös kérdésére vonatkozzék s hogy Ausztria hátrányára egyoldalú változtatás ne történhessen. A bécsi lap szerint ebből arra következtetheti, hogy a magyar kormány egyoldalú változtatásokra törekszik. Ilyen az a terv is, hogy a magyar kormány a közös vámteríték magyar vámterítékévé akarja becikkelyezni. Elengedhetetlen feltétel, hogy a létrejövő meg egyezésnek a monarchia mindkét háza teljesen azonos törvénnyel adjon egységes tartalmat. A kiegyezés revizójának a hadi kérdésekre, Bosznia és Hercegovinának a monarchia két államához való közjogi viszonyára és Magyarországnak a közös államadóssághoz való hozzájárulására is ki kell terjednie. Második cikkében a pénzügyi kérdésekről ír.

CHE NE AVVERRÁ ?

Forse esageriamo; ma la notizia data ieri dal *Pester Lloyd* ci pare tale che ce ne debba preoccupare. Non è più dunque soltanto, come il telegrafo ci aveva fatto credere, una semplice dilazione delle trattative fra i due presidenti dei ministri, quello dell'Ungheria e quello dell'Austria; è un deciso rifiuto dell'Austria ad aderire al desiderio giusto, legittimo del governo ungarico, rappresentante sincero, come non fu ancora mai, dello spirito della nazione ungarica che alla lega doganale sia sostituito un trattato doganale come fra due stati liberi e assolutamente indipendenti l'uno dall'altro, e che la tariffa autonoma entri in vigore come tariffa ungarica e non comune.

Ma la innovazione che il ministro Wekerle vuole — ed è ben certo che sarà voluta anche dal Parlamento — nelle relazioni fra l'Ungheria e l'Austria è caposaldo del programma, quale fu esposto da Wekerle in solenni occasioni, è promessa sacra fatta alla nazione, è condizione imprescindibile per l'avviamento dell'Ungheria all'indipendenza economica.

Confessiamo di non esser così addentro nell'essenza dei patti stabiliti nell'accordo ungaro-austriaco, tuttavia non recisamente abrogato, per sapere se in base a questo l'Austria sia in diritto di negare quanto l'Ungheria vuole, e se il suo rifiuto è di tanta efficacia da poter impedire all'Ungheria l'appagamento del suo desiderio.

Certo è che se il presidente dei ministri Wekerle ha dovuto entrare in trattative col principe Hohenlohe e questi si è creduto in diritto di rispondere recisamente no, ciò vuol dire che pur troppo l'indipendenza dell'Ungheria è ancora ben lungi dall'essere intera. Le manca il carattere primo della indipendenza assoluta. E qui si presenta un quesito che noi non arriviamo a risolvere.

A quanto veniva affermato, e che il governo ungarico, almeno non smenti mai, il re, nell'affidare il governo alla coalizione, pose per condizione che le relazioni economiche fra l'Ungheria e l'Austria rimanessero quali sono ora. E se tale era la condizione posta dal Re, e la coalizione ha assunto il potere, questa è prova evidente che quella condizione fu accettata dal nuovo governo e che questo si riprometteva di farla accettare dal Parlamento. Ma se è così, come è che un uomo quale è Wekerle ha fatto la promessa che alla lega doganale ora esistente sia sostituito un trattato doganale, come l'esige, sono sue parole, la dignità di due stati indipendenti? Wekerle non è certo uomo che agisca con leggerezza, e del suo contegno ci deve essere pure una ragione che lo giustifichi.

Ma con tutto ciò, il quesito resta, a nostro parere, insolubile; e noi non ci sentiamo in grado di prevedere le conseguenze del suo rimanere insoluto. Le conseguenze logiche di ciò dovrebbero essere una crisi ministeriale; ma noi non vorremmo certo che queste siano come richiede la logica, almeno in apparenza. La caduta del nuovo ministero sarebbe una gravissima sventura per l'Ungheria, sarebbe sotto ogni probabilità il ritorno dell'esoso, del rivoltante assolutismo. E subirebbe la grande e nobile nazione per la seconda volta il gravissimo oltraggio? Escludiamo dunque ciò nel modo più assoluto.

Non possiamo immaginare possibile che si troverebbero uomini per quanto leali e fedeli al trono che accettassero l'incarico di rigettare la nazione nell'umiliantissima schiavitù che essa ha sopportata in preda all'indignazione, che a stento i saggi seppero frenare.

A noi pare che non vi sia che un solo modo di uscirne. Accettare coraggiosamente le conseguenze inevitabili del passato e adoperarsi intanto a renderle miti quanto è mai possibile. Le condizioni presenti sono il risultato di fatti di cui il presente ministero non può certamente essere chiamato responsabile. Nessuno può distruggere ciò che già è avvenuto, è cosa che limita sino il potere divino.

Non è colpa del ministero se a mantenere la sua promessa gli si pura innanzi un ostacolo insormontabile.

Occorre quindi pazientare in attesa del momento in cui l'ostacolo sarà sparito da sé; allora il programma nazionale potrà essere completamente realizzato; allora tutti i voti della nazione potranno essere appagati, la sua volontà troverà piena e incontrastata espressione.

A magyar iskolahajó ünnepély.

A „Tengerparti magyar állami tisztviselők egyesülete”, a „Fiumei magyar kör”, a „Máv. altisztek köre”, a „Vasutasok országos szövetségének fiumei fiókjá”, a „Fiumei daloskör”, a „Fiumei Lloyd társaság”, a „Quarnero” magyar evezős egyesület, a „Tanítók egyesülete” és a „Fiumei tornaegyesület” mint az itt lakó magyarság testületi szervei egyesült erővel fáradoznak azon, hogy a magyar iskolahajó javára folyó évi június 6-án megtartandó estéli tengeri kirándulás mentől fényesebben sikerüljön

és minél nagyobb anyagi eredményt adjon.

Számos gyűjtőívet lehet most forgalomban látni. Lelkes magyar férfiak megszölitának minden ismerősüket, kivel találkoznak és alig hogy szóba hozzák a magyar iskolahajó ügyét, már mindkettő zsebébe nyul. Az egyik hihuz egy ívet, a másik pénztárcáját. Amaz jegyez, emez fizet. Pillanat műve. Egy új résztvevővel több van és az iskolahajó alapja néhány koronával nagyobb. Nem kell senkit sem biztatni önként ad minden jó magyar ember a nagy nemzeti célra.

De nem csak a magyar ember viselkedik így. Kész örömmel hozzájárul minden más jó fiumei is. Ezek közül is önként vállalkoznak igen sokan az ünnepély sikerének biztosítására és járulnak szívesen hozzá a magyar iskolahajó létesítési alapjához. Hisz ugy az ünnepély, mint az iskolahajó a nemzeti érdekeken kívül Fiume különleges érdekeit is fogja szolgálni.

Az ünnepély számos idegent vonz ide és tartóztat több ideig Fiumében, hozzájárult tehát az idegen forgalom emeléséhez és a város jólétének gyarapításához. Az iskolahajó a magyar néven kívül világgá viszi Fiume nevét is, mert ez lesz természetszerűleg anyaköltője és derék tengerészeket fog nevelni a város fiai közül, kik a magyar tengerészetnek épügy fognak diszjere válni, mint szülővárosuknak.

A tengerészkörökben is lelkesedést kelt az iskolahajó eszméjének megvalósítására irányuló minden törekvés. Számos kapitány küldi be a célra fordítandó adományát a részvételi díj megváltása fejében annak dacára, hogy az ünnepélyen távolléte következtében részt sem vehet. A legtöbb kapitány azonban nemcsak a részvételi díjat küldi be, hanem felülfizetéseket is.

Az Ungaro-Croata a legnagyobb előzékenységgel viselkedik a rendezőség tervei iránt és a lehető legelőnyösebb feltételek mellett helyezte kilátásba az ünnepélyhez szükséges gőzöseinél rendelkezésére bocsátását.

Minden oldalról támogatva a magyarság iskolahajó ünnepélyének kedvező időjárás mellett, mire júniusban holdtöltekor csaknem biztos kilátás van, fényesen kell sikerülnie és remélhető, hogy ezen ünnepély minden résztvevőt minden tekintetben teljesen ki fog elégiteni.

HIREK.

— **Megtámadott mandátumok.** Krasó-Szörény megyében két kerület kivételével mindenütt nemzetiségi képviselőt választottak meg, a féktelen izgatásnak és erőszaknak volt következménye. Az oly kerületekben is, ahol eddig mindig egyhangú választás volt, román jelöltek győztek nagy többséggel. Elesett Lugos is, mely kerületben pedig a magyar és magyar-barát választók tulnyomó nagy többségben vannak. Ennek folytán Lugos, Nagyzerlenc és Német-Bogán választópolgárai panaszt nyújtottak be a képviselőházhoz és kérik a mandátumok megsemmisítését izgatás, erőszak, megfélemlítés és még egyéb a büntetőtörvénykönyvből ütköző cselekmények miatt.

— **Tisztviselők kirándulása Albonába.** A tengerparti magyar állami tisztviselők egyesülete által Albonába tervezett kirándulás az időjárás bizonytalanságára való

tekintettel tegnap elmaradván, az egyesület vigalmi bizottsága értesíti az érdeklődőket, hogy ezen kirándulás jövő vasárnap, május 27-kén fog megtartatni. E célból a „Liburnia” nevű gőzös e napon délután 1½ órakor az Adamich mólóról Rábácba fog indulni. Az Albonába törekvők Rábácban elhagyják a hajót és gyalog, vagy kocsin mennek fel Albonába. A gyaloglás kényelmesen járva mintegy 1½ óráig tart. A kirándulók tehát 5 órakor már fenn lesznek az érdekes régi városban, hol igen barátságos fogadtatásra számíthatnak. Azok, kik nem óhajtanak Albonába felfáradni, utjukat Rábácból gőzösen Arsába folytatják és ezen érdekes vidéket nézhetik meg. Az Albonába rándulók 6 órakor indulnak vissza Rábácba. Onnan a Liburnia 8 óra után tér vissza Fiuméba, hova 10 óra körül érkezik meg. Frissítők és ételek a hajón is kaphatók. A kirándulók szórakoztatásáról a magyar kör kitűnő zenekara gondoskodik utközben. A részvételi jegy e kiránduláson a tisztviselő egyesület tagjai részére személyenként 2 korona, a családfőt kísérő családtagok azonban személyenként csak egy koronát fizetnek. Az egyesület tagjai ez alkalommal vendégeket is hozhatnak magukkal. A vendégek részvételi díja személyenként 3 korona. A kiránduláson résztvenni óhajtók fölkértenek, hogy ebbeli szándékukat a részvételi díj előzetes befizetése mellett május 24-ig délig az egyesület pénztárosánál Fodor Gábornál (Dohánygyár) bejelenteni szíveskedjenek, tudtul adván azt is, vajon kívánják-e, hogy saját külön költségükre kocsik rendeltesse nek meg az Albonába való fölmenetelhez.

— **Embertelenség a városi kórházban.** Ma délelőtt egy Mrák Erzsébet nevű szegény asszony a városi kórházba ment, hogy fájos fogát kihuzassa. A kórházi orvos ur azonban azt a kijelentést tette, hogy ingyen csak fiumei illetőségű embereknek huz fogat s mivel Mrák Erzsébet szerencsétlenségére Magyarországnak más vidékén született, csak két koronáért segitenek baján. A foghuzásból így nem lett semmi. Mrák Erzsébet, mert nem volt pénze, fájos foggal ment vissza a Via Pomerio 6. szám alatti lakásába. Erre az esetre valóban nem lehet más mondanunk, minthogy az eljárás orvoshoz éppenséggel nem illő embertelenség.

— **A fiumei protestánsok emlékünnepe.** Most van háromszáz éve annak, hogy Magyarországon az evangéliumi vallás szabad gyakorlatát kivitták s örök időig biztosították az örök hazában. Bocskay István Erdély és Magyarország fejedelme fegyverrel vevén vissza a vallás és szabadság elnyomására felemelt fegyvert, a bécsi békekötésbe beiratta, hogy az országban a vallás gyakorlata szabad legyen. Ezt a 300 éves emlékünnepet a fiumei protestáns egyház áldozó csütörtökön délelőtt 11 órakor ünnepli meg. Az ünnepély fénye emelésére kérik a tagok minél nagyobb számban való megjelenését. Az ünnepélyen egyébként részt vehet mindenki, felekezeti különbség nélkül.

— **Az első panasz.** Tegnap délelőtt érkezett a képviselőház elnöki irodájába az első panasz. Dr. Kolpaszky István budapesti ügyvéd adta be, Hubaffy Mihály és társai nagyikindai lakosok megbízásából. Ugyanis 1906. évi április 29-én Nagyikindán megválasztották dr. Polit Mihály nemzetiségi jelöltet dr. Draxler Brunó alkotmánypárti jelöltet szemben 153 többséggel. A választást nem

zetiségi izgatás címen támadják meg és kéri az érvénytelenítést. Idők jele, hogy a választók most már megbiznak a Ház judikaturájában és nem a Kuriához fordulnak petícióval. hanem panaszszal a Házhoz.

— **A vezuv iszaplavája.** Nápolyból jelentik: A Vezuv lejtőjén az eszék következtében iszapfolyam képződött, amely nagy veszedelemmel fenyegette a resinai parasztokat nagy pánik fogta el. Ha az eszék tovább is tart, egész Resinát el fogja temetni az iszapláva, amely a sodronykötél-pálya egy részét is elpusztította. Az iszapfolyam elborította a resinai földeket, ahonnan a parasztok kétségbeesetten menekültek. Egy tizenéves fiú föl akarta ébreszteni atyját, aki egy iszaptól fenyegetett házban aludt, a házat azonban csakhamar elborította az iszap s az atya ott lelte halálát. Katonák és parasztok fáradtak, hogy fiát megmentésük, de csak a holttestét hozhatták ki a házból. Streppia irányában is iszapláva fenyeget a hegy lejtőjéről. Sok ház és vetemény erősen megromlódott.

— **Kirándulás Plitvicére.** A tengerparti m. kir. állami tisztviselők egyesületének vizsgálmi bizottsága számolva több tag azon óhajával, hogy a híres plitvicei tavakat meg akarnák látogatni, június hó 29-ikétől július hó 2-ig terjedő időszakra tervez ezen tavakhoz kirándulást. A résztvevni óhajtok a részvételi díj előzetes lefizetése mellett június 15-ig jelentkezhetnek az egyesület pénztárosánál: Fodor Gábor úrnál (Dohány-gyár.) A kirándulás mintegy 40—50 koronába fog kerülni személyenként, minden egyéb kedvezmény nélkül az összes uti- és eljárási költségeket beleértve. Minthogy ugy Zenggben, mint Ogulinban legfeljebb 5—5 kocsi kapható és egy-egy kocsin több mint 3—3 személy nem talál helyet, legfeljebb 30 személy jelentkezhet ezen kirándulásra. A mennyiben több mint 14 személy jelentkezik, a kirándulás két irányban lesz vezetve. A kirándulók egyik része 29-én délután 1 1/2 órakor indul a rendszeres gőzössel Zenggbe és a gőzössnek odaérkezése után azonnal folytatja útját kocsin Ottocacra, hol meghál és reggel megy tovább Plitvicére. A másik csoport 29-én reggel 8 órakor indul vasuton Ogulinba és onnan kocsin Plitvicére. Azok, kik Zenggnek indultak július 2-án reggel 8 órakor érkeznek Ogulinon keresztül, az Ogulinon keresztül utazók pedig ugyancsak 2-án reggel 9 órakor Zenggen keresztül vissza Fiuméba. A teljesen részletes program csak június 20-án fog a jelentkezettekkel közöltetni, mert ez csak a résztvevni óhajtok számának pontos ismerete után állítható össze véglegesen.

— **A reggeli lapok hírei.** Elsülyedt gőzhajó. Hamburgból jelentik: Az éjjel az ottani kikötőben a Kosmos-társaság „Demderaa” nevű gőzöse összeütközött a „City of Dresden” nevű angol gőzössel, amelyik elsülyedt. — **Alagut a La Manche csatorna alatt.** Londonból jelentik: Az alsóház szombati ülésén sir William Holland betérjette indítványát, amelyben azt ajánlja, hogy tekintettel a megváltozott nemzetközi helyzetre, tűzzék ki a napirendre a La Manche csatorna alatti alagut kérdését. — **Ferenc Ferdinánd Madridban.** A király képviselőletében, mint legilletékesebb helyről értesülünk, Ferenc Ferdinánd királyi herceg utazik Madridba Alfonz király esküvőjére. A trónörökös Karácsonyi Jenő gróf valóságos belső titkos tanácsos kíséri spanyolországi útjában. — **Agyonsújtotta a villám.** Trencsénből jelentik: Cserne község határában Padisák Fojtek János gazdacsember a zápor elől egy fa alá menekült, ahol a villám agyonsújtotta. — **Öngyilkosság.** Káál községben Mihály György jómódú földmivest a felesége,

miután férje birtokát az ő nevére iratta, szeretőjével megvilkolta. A hullát Gernyeszre vitték és a Maros folyóba dobták. Ernyen a víz a hullát kidobta. A határban báró Bálinti nagybirtokos akadt a hullára. Az asszony és szeretőjét a csendőrség letartóztatta. — **Artatlanul Illaván.** Három évvel ezelőtt szabadult ki az illavai fegyházból egy Kovács Gábor nevű napszámos, miután tizenöt évet ült. A nagyváradi törvényszék ítélte el annak idején tizenhét év fegyháza emberölésért. Debrecenből jelentik, hogy Kovács meggyőző adatokkal bebizonyította most ártatlanságát és hétezerhat-száz korona erejéig pórt indított az állam ellen.

— **Lo sciopero.** Lo sciopero dei muratori dura tuttavia. Per quanto ogni causa operaia attiri simpatia, e se ne desidera il trionfo, dobbiamo confessare, che questo sciopero non è punto giustificato.

Certo la sorte dei muratori non è la più desiderabile, nè il loro lavoro è il meglio retribuito; ma ciò dipende da condizioni di cose che non stanno nella volontà degli uomini, dalle necessità sociali. Queste condizioni, queste necessità le subiscono tutti tutti, le devono subire pur essi.

Prescindendo da ciò, essi non possono dirsi scontenti, poichè a Fiume, relativamente alle altre città essi hanno mercede soddisfacente, e sono obbligati ad un lavoro giornaliero che non supera quello di nessun'altra città e di parecchio è inferiore a quello di non poche.

Di tutto ciò essi non si mostrano persuasi, e lo prova l'adunanza di ieri.

Voglia la loro fortuna che non s'abbiano un giorno a dolere amaramente della loro ostinazione.

— **Un pó di cuore, signori.** Noi non possiamo comprendere che in questi tempi di trionfo dell'altruismo di sollecitudine di lenire le sofferenze umane, si possano trovare persone, le quali parrebbe che di cotesto sollievo dei dolori umani si sieno fatti una nobile e santa missione, rivelino una crudeltà che in verità fa fremere di indignazione.

Malgrado i progressi della scienza e dell'arte odontalgica, vi sono ancora persone, specie nelle classi povere, che soffrono il dolore ai denti. E ancora tutti sanno quale spasimo esso sia, e come l'essere umano che n'è preso, ha momenti di tale parosismo che corre pericolo di divenire pazzo.

Non vi è uomo, pur che non sia tale cui sia ignoto ogni sentimento di umanità, il quale alla presenza di quella indicibile tortura, non si senta pronto ad ogni atto possibile che valga lenirla.

Ebbene i medici, non sappiamo quali, dell'ospedale, questa mattina, hanno avuto l'inesplicabile crudeltà di respingere una povera donna, la moglie di un sarto, certa Elisabetta Mrak, abitante in via Pomerio, che li supplicava a levarle un dente, che la tormentava in modo da toglierle il senno! E perchè? Perchè non aveva due corone! Ma è mai possibile che in una città civile avvengano cose simili? E' cosa che fa fremere l'indignazione, che rivela l'assenza di tutto quanto, è sentimento umano; è addirittura qualche cosa di feroce.

Színház Zene, Művészet.

* **Szép Heléna.** Mielhac és Halévy operetteje, Szép Heléna került színre tegnap este a magyar színházban Pálmay Ilkával. Tekintve a hétfői rossz színházi napot s a nagyon magas helyárakat, sok hely maradt üresen a földszinten, páholsorokban és a karzaton is. Az előadás egyébiránt egészen sikerült. Pálmay Ilka gyönyörű játéka minduntalan tapsokra ragadta a közönséget. Az első felvonás végén két nagyon szép virágállvánnyal kedveskedtek a művésznőnek. Pálmay mellett Hunfi Imre Páris szerepében vált ki, mint akinek a siker nagy része köszönhető. Virágh Ferenc a spártai király szerepében nagyon jó volt. Jól játszottak: Csolnakossy Gyula, Mezey Jolán, Havassy Szidi, Barics Gyula, Gerő János, Andorfi igazgató, Hajagos Károly.

* **Magyar színház.** Virágh és Papir jutalomjátéka iránt a legélelkebb érdeklődés mutatkozik a közönség körében, annyival inkább, mert a változatos program érdekfeszítően és vonzóan van összeállítva. A jntalmazandók érdekében fellépnek ugyanis Pálmay Ilka urnő, Frankfurter és Faludi Károly urak. Az est remélhetőleg fényes erkölcsi és anyagi sikerrel fog végződni.

Csütörtökön a Gül-Baba kerül színre. Különös érdekességet kölcsönöz ezen előadásnak, hogy Gábort Haraszi Mici a közkedvelt fiatal művésznő, Leilát B. Répássy Gusztó, kiváló énekesnő, Mujkó cigányt pedig Faludi Károly az aradi színház tagja játsza, ki már tavaly is kedvence volt Fiume közönségének.

Magyar színház.

Páratlan bérlet. Páratlan bérlet.

Ma este 8 órakor.

Itt először

Elveszett boldogság

Eredeti színmű 4 felvonásban.

Személyek:

Radány Ferenc	Szabó Ferenc
özv. Mindszentiné Klára	Kepde Paula
Gyalán György	Csiky László
Margit	László Irén
Györgyike	Sz. Garai Ilona
Romváry Taszilo nyug. ezredes	Somlár Zsiga
Erzsike, az unokahuga	Szönyi Ilona
Dr. Soós Adár, ügyvéd	Szöke Sándor
Merényi János, főhadnagy	Földes Dezső
Sorvay István	Horváth József
Milayné	Daróczy Ilka
Marsányiné	Széchy Sári
Dr. Reach Miklós	Barics Gyula
Kamila, neje	Molnár Paula
Sik Sándor ügyvéd-helyettes	Gedő Gusztáv
Szobaleány Radányiéknel	Sinkó Gizi
Inas	Kallos József
Szobaleány	Sellő René m.
Társalkodónő	Jobbai Anna

Holnap

Papir Sándor és Virágh Ferenc jutalomjátéka.

TÁVIRATOK.

Választás a nyolcadik kerületben.

Budapest, máj. 22. A budapesti nyolcadik kerületben ma folynak a választások. Madarinak délig 657, Nagy Dezsőnek 574 szavazata van.

Il discorso del trono.

Budapest. 22. Oggi a mezzogiorno, nella sala delle cerimonie del palazzo reale, il Re lesse il discorso inaugurante il nuovo Parlamento. Il Re entrò nella sala, ch'era affollata di magnati e di deputati, precisamente alle 12, accolto da una grande e generale ovazione, che durò parecchi minuti. Fu un momento di viva commozione, e nell'aspetto del Monarca la si leggeva chiara e profonda.

Il discorso del trono accenna al dolore vivissimo provato dal cuore paterno del Re in tutto il tempo in cui la costituzione fu sospesa. Saluta con gioia la nuova era che ha fatto sparire i malintesi, e ha reso possibile la manifestazione della volontà nazionale.

S'aspetta dai legislatori e da tutti i fattori governativi che si adoperino a ridare l'impero alla legge.

Primo compito del gabinetto sarà quindi di provvedere alle spese comuni che garantiscono la sicurezza della Monarchia, di regolare le questioni economiche, specie i trattati commerciali e doganali degli stati esteri e la leva militare.

Vuole che il diritto politico sia esteso, e che tutta la nazione prenda parte alla vita politica. Lo spirito democratico portato dal suffragio universale, non danneggierà né alla nazione né all'idea dello stato ungarico.

Votata la riforma elettorale, il re si riserva di ordinare o meno le nuove elezioni. Invoca la benedizione di Dio sull'opera del Parlamento e lo dichiara aperto.

A nagyvilágból.

** **Elhalasztott nemzetközi konferencia.** Berlinből táviratozzák: Az angol kormány a drótnélküli táviró ügyében tartandó konferenciára való meghívó kézhezvétele után azt indítványozta, hogy halasszák el a konferenciát az őszre, mert előbb nem vehet részt a konferencián. Kívánságának eleget tettek és így a konferencia nem június 28-án, hanem október 3-án ül össze.

** **Rablók közül az oltár elé,** Turinjrak, hogy a szomszédos Gozzano községben nagyban készült lakodalmára az ottani gyógyszerész. Az esküvő napján még valami irásokra volt szüksége s ezért biciklire ülve, Alzoba száguldozott. Megszerezve az irásokat, boldogan kerekedett hazafelé az esküvőre, melynek két óra múltán kellett volna végbemennie. Utközben azonban némi kellemetlensége támadt. Egyszerre az országot melletti sírúrból három álarcos ember ugrott elő, magragdták a biciklit, melyről a gyógyszerész lezuhant.

Ezek után pedig revolvert szegezve mellének, felszólították, hogy azonnal adja át mindenpénzét és ékszerét. A gyógyszerész ellenkezett, mire a három lábú agyba-főbe vertes s mikor eszméletlenül összeesett, megrabolták, elszedve tőle 1500 lírát és ékszereit.

Fzek után pedig biciklijével együtt egy árokba dobták, ők pedig elmentek. Orák, kösszáig eszméletlenül fektű az ékszerész, akire otthon a l nagyobb türelmetlenséggel várakozott már a néz-nép, amelynek izgatottsága percről-percre növekedett, amikor már az esküvő ideje is elérkezett és a vőlegény mégsem mutatkozott.

Végre estefelé véresen, összeszagott ruhában a néz-nép legnagyobb rémületére megjött a vőlegény, elmondva a vele történeteket.

Minthogy meg tudott állni a lábán, ragaskodott, hogy megtartsák az esküvőt, ami meg is történt.

Kőbányai polgári sör

az „Europa“, „de la Ville“, „Hungaria“ szálloda éttermeiben, a „Magyar vendéglő“, „Città di Pisino“, „Leon d'oro“, „Trattoria alla Bonavia“ és több más nevesebb vendéglőben és kávéházban kapható.

Seffer Antal SPORT ESZKÖZÖK ÉS KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE

BUDAPEST, IV., KÁROLY UTCA BOLTSZÁM 12. (KÖZP. VÁROSHÁZ ÉPÜLETE)

TELEFON: 15-50. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve, Vidéki megrendelések pontosan fogantatnak. **ALAPÍTOTT: 1878.**

ABBAZIA
HAUSNER PENSION
egész éven át nyitva.

Dr. Schalk Sanatoriuma.
(Neues Curhaus) ABBAZIABAN

a physikai diätetikus terapia minden modern segédeszközével felszerelt gyógyintézet.

Egész éven át nyitva.

Hydrotherapeutikus, orthopädikus, diätetikus kezelés. Szabad-léggyógy-mód hízó- és sóványítókurák gyógy-gimnasztika, vibrációs massage, villa-mos teli- és fényfürdők, nap és lég-fürdők.

60 a legmodernebb kényelemmel felszerelt szoba és appartemente, délre és a tengerre nyíló kilátással. Központi fűtés, villamos világítás, lift.

Tudakozódásra szives készséggel felel a Neues Curhaus intézősége Abba-ziában.

ABBAZIA,
„Nemzetközi Hálókoesi Társaság“
fürdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: **Stefánia szálloda.**
Sürgőnycim: **Kuranstalten Abbazia.**

Egészen új berendezés. A fürdőigazgatóság összes épületei renoválva és a leg-elegánsabban újonnan bebútorozva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvizvezeték, tengerfürdők. A fürdőigazgatóság épületei: **Stefánia szálloda, Quarnero szálloda és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Slatina villák stb.**

A társaság szállodái a fürdőhely köz-pontjában, a híres babérvárában a tengerparton, a legnagyobb, e nemben egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerfürdő a Quarnero szálloda mellett, Lajos Victor főherceg meleg tengerfürdő és gyógyfürdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen össze-köttetésben.)

A Quarnero kávéházban, a Glacier pavillonban, a Stefánia szálloda télikert-jében és nagy éttermében naponta hang-verseny. Az elegáns nagyközönség talál-kozó helye.

A legjobb hírv konyha. Saját borpince, 25 féle francia pezsgő. Nagy társal-góhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, já-téktér, télikert, jól szellőztetett magas éttermek nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öbölre (Quar-nero) és a szigetcsoportha (Veglia, Cherso).

A Stefánia szállodában minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra szives készséggel válaszol a „Nemzetközi Hálókoesi Társaság fürdőtelepeinek igazgatósága.“
Abbazia Stefánia szálloda.

Fenntartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár
részére; **Dr. MIZZAN A.,**
az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszer-részeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásvány-vizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

Restaurant „CIRKVENICA“ Vendéglő
CIRKVENICA.

E' il ritrovo dei fiumani e da tutti coloro che desiderano trovare conforto cibi appetitosi, l'eccellente birra della fabbrica di Pilsen (fondata l'anno 1842) tratta dalla fonte migliore, servizio pronto, inappuntabile, e prezzi mitissimi.

Dev.mo
Gabriele Valjak.
ex-cameriere alla Ruoda.

A nagyközönség kedvenc nyaraló- és kiránduló helyén megnyitottam a „Cirk-venica“-hoz címzett vendéglőmet. Pontos és gyors kiszolgálás mellett jó ételeket és elsőrendű pilsdini sörökkel (alapítottam 1842-ben) szolgálak a közönségnek Mérsékelt árakat biztosítottam.

Tisztelettel
Valjak Gábor.
a Ruoda vendéglő volt pincére

HIRDETÉSEKET
felvesz a „Fiumei Hirlap“ kiadó-hivatala.

HOTEL ERTL
ABBAZIA.

DUPLICAR NARCISO

Butor-nagykereskedés és raktára

FIUME - Piazza delle Erbe 6 sz. - FIUME.

Ajánlja a Görzi butorgyárból (Salcano) származó fa- és vasbutorait, képeket, tükröket és mindennemű kárpitos munkákat. Fiumében ezideig még nem ismert halhatatlan olcsó árakon, melyek minőség tekintetében is versenyeznek a bécsi butorgyártmányokkal:

Trümo 4 fiókos tükörrel	22.— frt.
Trümo egyszerű	20.— frt.
Szekrény egy ajtós fiókkal	20.— frt.
Szekrény két ajtós fiókkal	25.— frt.
Agy egy személyre	16.— frt.
Agy egy személyre esztergált lábakkal	17.— frt.
Agy két személyre kéttükros	21.— frt.
Agy két személyre esztergált lábakkal	24.— frt.

Mindennemű konyhabutor és berendezés.

E. HÖNIG

STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO

Con grande Deposito di Carta
Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Eseguisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-litografia che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi pui recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, così pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.